

Sygn. akt IV CNP 24/13

POSTANOWIENIE

Dnia 25 września 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Strzelczyk

w sprawie ze skargi pozwanych
o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku
Sądu Okręgowego w Z.
z dnia 14 czerwca 2012 r.,
w sprawie z powództwa Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo - Kredytowej
[...]
przeciwko J. M. B. i A. W. B.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 25 września 2013 r.,

odrzuca skargę.

UZASADNIENIE

Pozwane [...] złożyły skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Z. z dnia 14 czerwca 2012 r. oraz wyroku Sądu Rejonowego w B. z dnia 9 marca 2012 r., zaskarżając oba wyroki w całości.

Skarżące wywodziły, że zaskarżone wyroki stanowią realne zagrożenie dla ich bytu i normalnego funkcjonowania. Sytuacja życiowa pozwanych nie pozwala na utrzymanie w mocy zaskarżonego wyroku, bowiem „stanowi realne wyrządzenie szkody w życiu pozwanych”.

W uzasadnieniu skargi wskazano, że zaskarżony wyrok narusza przepis art. 1012 k.c. w zw. z art. 1015 k.c. przez błędne przyjęcie, że pozwane złożyły oświadczenia o odrzuceniu spadku po upływie ustawowego terminu. Nadto skarżące podniosły naruszenie art. 731 k.c. i art. 732 k.c. ze względu na nieuwzględnienie zarzutu przedawnienia roszczenia powoda oraz art. 385³ k.c. poprzez pominięcie przez sąd w zaskarżonym wyroku kwestii zastosowania przez powoda niedozwolonych klauzul w treści umowy pożyczki. Według skarżących wszystkie wymienione szczegółowo podstawy zaskarżenia świadczą o naruszeniu podstawowych zasad porządku prawnego (art. 2 w zw. z art. 8 ust. 2 Konstytucji RP), a także konstytucyjnych praw i wolności człowieka o obywatela (art. 30 w zw. z art. 8 ust. 2 Konstytucji RP). Skarżące wniosły przy tym o uchycenie zaskarżonych wyroków i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi II instancji oraz zasądzenie na swoją rzecz od powoda kosztów procesu według norm przepisanych i odszkodowania w stosownej wysokości według prawa.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Analiza skargi pod kątem zachowania wymogów konstrukcyjnych określonych w art. 424⁵ § 1 k.p.c. wskazuje w pierwszej kolejności na brak jakichkolwiek argumentów świadczących o niedopuszczalności środków zaskarżenia innych niż skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia.

Uregulowana w przepisach art. 424¹ - 424¹² k.p.c. skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, którego celem jest uzyskanie prejudykatu umożliwiającego dochodzenie roszczeń odszkodowawczych za szkodę wyrządzoną tzw. bezprawiem sądowym (art. 417¹ § 2 k.c.).

W myśl art. 424⁵ § 1 k.p.c., do elementów konstrukcyjnych skargi należą:

- oznaczenie zaskarżonego orzeczenia,
- przytoczenie i uzasadnienie podstaw skargi,
- wskazanie przepisu prawa z którym zaskarżone orzeczenie jest niezgodne,
- uprawdopodobnienie powstania szkody w wyniku wydania zaskarżonego orzeczenia,
- wykazanie, że wzruszenie zaskarżonego orzeczenia w innym trybie nie było i nie jest możliwe,
- wniosek o stwierdzenie niezgodności orzeczenia z prawem.

Wymienione wyżej elementy konieczne skargi muszą wystąpić kumulatywnie. Na podstawie art. 424⁸ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy odrzuca na posiedzeniu niejawnym skargę, jeżeli ulegała ona odrzuceniu przez sąd niższej instancji, skargę wniesioną po upływie terminu, skargę niespełniającą wymagań określonych w art. 424⁵ § 1, jak również skargę z innych przyczyn niedopuszczalną.

Złożona w sprawie skarga nie zawiera odrębnego wyводу wykazującego na niedopuszczalność innych środków zaskarżenia.

Za utrwalony w judykaturze należy uznać pogląd, że niezamieszczenie w skardze o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku wskazania, iż wzruszenie zaskarżonego wyroku w drodze innych środków prawnych nie było i nie jest możliwe, stanowi podstawę do odrzucenia skargi (por. postanowienie SN dnia 26 października 2006 r., I CNP 52/06, niepubl., postanowienie SN dnia 27 października 2007 r., I CNP 58/07, niepubl., postanowienie SN dnia 30 września 2008 r., I CNP 59/08, niepubl., postanowienie SN dnia 10 października 2012 r., II CNP 44/12, niepubl.).

Złożona skarga nie spełnia też wymogu uprawdopodobnienia szkody spowodowanej przez wydanie orzeczenia, którego skarga dotyczy. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wielokrotnie wyjaśniano treść i prawne znaczenie tego obowiązku, przyjmując, że uprawdopodobnienie szkody w rozumieniu art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c. oznacza przedstawienie odpowiedniego wyводу prawnego, wskazującego na to, iż szkoda została istotnie wyrządzona oraz określającego czas jej powstania, rodzaj i rozmiar a także związek przyczynowy z wydaniem orzeczenia niezgodnego z prawem (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 października 2007 r., II CNP 147/07, niepubl., postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2008 r., I CNP 117/07, niepubl., postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 października 2007 r., I CNP 67/07, niepubl., postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 listopada 2007 r., I CNP 76/07, niepubl.). W treści wniesionej skargi powołano się jedynie bardzo ogólnie na to, że „pозwane oświadczają stanowczo, że zaskarżone wyroki I i II Instancji stanowią realne zagrożenie dla ich bytu i normalnego funkcjonowania jako młodych osób (A. W. B. ma 19 lat, a J. M. B. ma 20 lat), bowiem J. M. B. jest studentką, a A. W. B. jest uczennicą średniej szkoły i posiada na utrzymaniu jednoroczne dziecko jako samotna matka, więc taka sytuacja życiowa pozwanych nie pozwala na utrzymanie w mocy zaskarżonych wyroków, bowiem stanowi to realne wyrządzenie szkody w życiu pozwanych”. Takie sformułowanie nie spełnia jednak wymogu skargi określonego w art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c.

W orzecznictwie podkreśla się, że wszystkie wymienione w art. 424⁵ § 1 k.p.c. elementy muszą być w skardze wyraźnie zamieszczone, aby pismo takie można było za skargę uznać (por. postanowienie SN z dnia 13 listopada 2007 r., III CNP 78/07, niepubl.). Brak któregokolwiek z elementów konstrukcyjnych skargi jest brakiem istotnym, nieusuwalnym w trybie wzywania do uzupełnienia braków formalnych skargi i powoduje jej odrzucenie *a limine* (por. postanowienie SN z dnia 18 stycznia 2006 r., III CNP 26/05, niepubl.).

Należy także podnieść, że złożona skarga nie zawiera żądania stwierdzenia niezgodności z prawem wymienionych w niej wyroków ale zawiera wniosek o ich uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi odwoławczemu, a także o „zasądzenie od powoda na rzecz pozwanych odszkodowania

w stosownej wysokości według prawa”. Żaden z takich wniosków nie został przewidziany w przepisach regulujących postępowanie toczące się na skutek złożenia skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia. Wobec tego celowe jest ponowne zwrócenie uwagi, że skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia (a właściwie dopiero jej przyjęcie, a następnie uwzględnienie przez Sąd Najwyższy) nie jest środkiem zmierzającym do wzruszenia zaskarżonego orzeczenia, a jedynie poprzedza i warunkuje wystąpienie o zasądzenie ewentualnego odszkodowania od Skarbu Państwa za wydanie przez sąd oczywiście wadliwego orzeczenia.

Z tych względów, Sąd Najwyższy na mocy art. 424⁸ § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji.